

KALENDARIUM

Hos Brask i Söderköping

Utställning i trädgården till det hus som enligt lokal tradition inhyste biskopens tryckeri. Utställningen berättar om biskopen som också gjorde sig känd som en driven affärsman och skicklig politiker. Vi skildrar hans förhållande till Söderköping och dess invånare och försöker reda ut detta med brasklappen och blodbadet. Man kan se man hur hans köksträdgård kan ha sett ut.

Tid: **25 juni – 11 augusti, dagligen kl 11-19**

Plats: Det s.k. Braskens tryckeri på Munkbrogatan 6 i Söderköping

Kostnad: Fri entré (utom den 10/7)

Arrangör: *Medeltidscentrum Söderköping och Folkuniversitetet.*

S:t Anna gamla kyrka

En mindre utställning om biskopen visas under sommaren i S:t Anna gamla kyrka vars kapell invigdes av biskopen 1521. Dagen innan vigde han en diakon och ett par präster från Linköpings stift i Skällviks kyrka. Biskopens färdades med ett följe av 20 väpnade ryttare och uppvaktning och fick mat och husrum på Herrborum.

Tid: **Under sommaren**

Plats: S:t Anna gamla kyrka

Kostnad: Fri entré

Arrangör: *S:t Anna hembygdsförening.*

Tornen i Söderköping

För 800 år sedan var Söderköping en stor stad. I marken under våra fötter finns mycket från medeltidens värld bevarat. TORNEN I SÖDERKÖPING bjuder på en lekfull vandring genom nu och då för alla från 4 år. I de sex tornen möter vi barnen Nu och Då, alltid ute på nya äventyr som skildras i spännande dioramor. Ord- och bildmaskiner, talande figurer och varelser i mörka källargluggar ingår också.

Tid: **Under sommaren**

Plats: Hospitalsgatan

Kostnad:

Arrangör: *Medeltidscentrum Söderköping och Folkuniversitetet.*

Teater: BRASK — avgörande dagar i biskopens liv

I rollen som biskop Brask, Willy Boholm. Regi Göran Sarring. Ca 25 min.

Därefter visas utställning i trädgården till det hus som enligt lokal tradition inhyste biskopens tryckeri.

Tid: **31 juli 2013, kl 18.30**

Plats: S:t Laurentii kyrka, Söderköping (teater)

Därefter det s.k. Braskens tryckeri på Munkbrogatan 6 i Söderköping (utställning)

Kostnad: Fri entré

Arrangör: *Medeltidscentrum Söderköping och Folkuniversitetet.*

Den "vanliga" Braskvandringen

Biskop Brask var den siste katolske biskopen och han bodde i biskopsborgen i Linköping, det som numera kallas Linköpings slott. I år firas att det är 500 år sedan han valdes till biskop med bl.a. guidningar med Linköpings Guideklubb.

Tid: **Onsdagen den 7 augusti 2013 kl 19.00**

Lördagen den 26 oktober 2013 kl 19.00

Startplats: Stora Torget, Linköping

Kostnad: 50 kr vuxen, 20 kr barn upp till 16 år

Arrangör: *Linköpings Guideklubb*

Invigning av minnestavla över biskop Brask

Den av Östgöta Medeltidsgille föreslagna och framtagna minnestavlan över biskop Brask kommer att uppsättas på slottsflygelentréns staket invid Domkyrkoparken samt avtäckas och invigas av landshövding Elisabeth Nilsson.

Tid: **tisdagen den 20 augusti 2013 kl 11.00.**

Efter invigningsceremonin mingel med enkel förtäring i Borgstugan på Linköpings slott, ev. vid bra väderlek i slottsträdgården.

Arrangör: *Östgöta Medeltidsgille*

Vi lär oss om Biskop Brask!

Braskcupen — Alosa Pipare spelar och sjunger 1500-talsmusik — Mikael Andersson ger det historiska perspektivet på biskop Hans Brask — Tipspromenad — Kaffe med våfflor i hembygdsgården.

Tid: **Söndagen den 25 augusti 2013**

kl 9.00 går Braskcupen. Vi tävlar med den moderna 1500-talsefterföljaren till kägelspelet, boule. Banorna ligger bakom församlingshemmet.

kl 13.00 i Kimstad kyrka möter vi Alosa Pipare, som spelar och sjunger 1500-talsmusik och Mikael Andersson som ger det historiska perspektivet på biskop Hans Brask. Detta och en skriftlig dokumentation gör det möjligt att med framgång klara den efterföljande tipspromenaden.

cirka 14.30 Tipspromenad

Därefter, kaffe med våfflor i hembygdsgården.

Plats: Bakom församlingshemmet, Kimstad kyrka respektive hembygdsgården.

Anmälan: 011-53305. Begränsat antal deltagare, 40 stycken.

Arrangör: *Borgs församling, Frivilliggruppen i Kimstad och Hembygdsföreningen i Kimstad.*

Sponsorer: *Sparbanksstiftelsen ALFA-Swedbank, Lions Kimstad, ICA nära Brasken.*

Dramavandring "Härtill är jag nödd och tvungen"

Följ med på en historisk upplevelse i sällskap med biskop Brask och hans medarbetare under hans sista tid som biskop i Linköping. Ett historiskt drama med glimten i ögat.

Andra och sista tillfället öppet för allmänheten.

Tid: **Torsdagen den 29 augusti 2013 kl 19.00**

Startplats: Yttre borggården i Linköping

Kostnad: 80 kr vuxen, 20 kr barn upp till 16 år

Arrangör: *Linköpings Guideklubb.*

Exkursion till de östgötska bergslagerna

Linköpingsbiskoparna och de östgötska bergslagerna under medeltiden.

Arkeolog Olle Hörfors är vår guide.

Tid: **Lördagen den 7 september 2013**

Plats:

Kostnad:

Arrangör: *Stiftshistoriska sällskapet i Linköpings stift och Folkuniversitetet*

Fem nyanser av Brask

Brasks bravader på Gotland

Torsten Svensson — historiker och författare från Gotland

Tid: **Tisdagen den 17 september kl 18.30**

Plats: Linköpings Slots- och domkyrkomuseum

Kostnad: 60 kr.

Arrangör: *Linköpings Slots- och domkyrkomuseum i samverkan med Folkuniversitetet.*

"Biskop Brask i Vätterbygden"

Fil dr Per Stobaeus föreläser över ämnet "Biskop Brask i Vätterbygden".

Servering.

Tid: **Lördagen den 21 september 2013 kl 15.00**

Plats: Sofiagården, Kapellgatan 8 (invid Sofiakyrkan), Jönköping

Kontaktpersoner: Lars Aldén (0470 - 279 27, 0730 - 62 12 05) och Göran Åberg (036 - 37 76 28)

Arrangör: *Stiftshistoriska sällskapet i Växjö stift i samarbete med Teologiskt forum i Jönköping.*

Fem nyanser av Brask

Kvinnoroller och klädedräkt på Brasks tid

Eva Andersson — klädhistoriker, forskare vid Göteborgs universitet

Tid: **Tisdagen den 1 oktober kl 18.30**

Plats: Linköpings Slots- och domkyrkomuseum

Kostnad: 60 kr.

Arrangör: *Linköpings Slots- och domkyrkomuseum i samverkan med Folkuniversitetet.*

Jubileet "Biskop Brask, 500 år" firas med Östgötablåsarsymfonikerna och körsångare

Tid: **Lördagen den 5 oktober kl 18.00**

Plats: Kimstad kyrka

Kostnad: Fri entré — kollekt

*Arrangör: Borgs församling, Frivilliggruppen i Kimstad och Hembygdsföreningen i Kimstad
Sponsorer: Sparbanksstiftelsen ALFA-Swedbank o Lions i Kimstad, ICA nära Brasken.*

Polenresa sex dagar i Brasks fotspår

Resan sker med turistbuss Linköping tur och retur. Några av de orter som besöks är Pelpin, Torun, Lad, Poznan, Malbork och G'dansk.

Anmälan görs direkt till Vikingbuss — senast den 1 september, 013-14 15 16 eller kerstin@vikingbuss.com.

Tid: **Måndag den 14 oktober – lördag den 19 oktober 2013**

Kostnad: 5 980 kr, tillkommer några luncher. Enkelrumstillägg 1 200 kr.

Arrangör: Vikingbuss

Fem nyanser av Brask

Slutstrid på distans — Brask i exil

Erik Petersson — författare och historiker vid Linköpings universitet

Tid: **Tisdagen den 15 oktober kl 18.30**

Plats: Linköpings Slotts- och domkyrkomuseum

Kostnad: 60 kr.

Arrangör: Linköpings Slotts- och domkyrkomuseum i samverkan med Folkuniversitetet.

Braskens biskopsgårdar

Arkeolog Eva Modén berättar om biskop Brasks bostäder.

Tid: **Tisdagen den 15 oktober 2013 kl 19.00**

Plats: Gamla Domprostgården, Linköping

Kostnad: Fri entré för medlemmar, övriga 60 kr.

Arrangör: Stiftshistoriska Sällskapet i Linköpings stift och Folkuniversitetet.

Den ”vanliga” Braskvandringen

Biskop Brask var den siste katolske biskopen och han bodde i biskopsborgen i Linköping, det som numera kallas Linköpings slott. I år firas att det är 500 år sedan han valdes till biskop med bl.a. guidningar med Linköpings Guideklubb.

Tid: **Lördagen den 26 oktober 2013 kl 19.00**

Startplats: Stora Torget, Linköping

Kostnad: 50 kr vuxen, 20 kr barn upp till 16 år

Arrangör: Linköpings Guideklubb.

Fem nyanser av Brask

Vid herr biskopens kakuläge — Maten hos Brask

Markus Lindberg — Museichef, arkeolog

Tid: **Onsdagen den 30 oktober kl 18.30**

Plats: Linköpings Slotts- och domkyrkomuseum

Kostnad: 60 kr.

Arrangör: Linköpings Slotts- och domkyrkomuseum i samverkan med Folkuniversitetet.

Mat- och måltidshistoriskt seminarium i Linköping

Call for abstracts

Härmed inbjudes till ett vetenskapligt mat- och måltidshistoriskt seminarium.

Tisdag 5 och onsdag 6 november 2013

Inbjudan och seminariefakta, se www.brask2013.se

Vår kunskap om den senmedeltida måltiden i Sverige är inte så stor. De historiska källorna är fragmentariska och få. Men läget är på väg att förändras i och med att det just nu pågår ett arbete med att översätta delar av Linköpingsbiskopens Hans Brasks hushållhandskrift, Linköpings papperskodex (handskriften Kh 54 i Linköpings stiftsbibliotek). Handskriften är tillkommen i biskop Brasks hushåll i början av 1500-talet och innehåller flera separata delar. De delar som nu översätts från fornsvenska och latin är de som handlar om mat och hushåll. Sedan tidigare finns delar av materialet publicerat men långt ifrån allt och inte sammanhållet.

Inför handskriftens publicering i faksimil, tillsammans med en textkritisk kommentar, inbjudes nu till ett seminarium med vetenskapliga bidrag som behandlar olika aspekter av den senmedeltida och tidiga renässansens livsmedelsproduktion, matlagning och måltid i Sverige. Bidragen kan också handla om hur mat och måltid kan användas som samhällsspegel i det historiska skede när Sverige formeras som en förmodern stat, i skiftet mellan katolsk och protestantisk tro. Utvalda bidrag kommer att tryckas i den kommande publiceringen av handskriften, planerad till 2014.

Brasks Matordning, version 1.0 (27 juni), se www.brask2013.se

Arrangör: Linköpings Slotts- och Domkyrkomuseum, Hagdahlsakademien, Linköpings universitet samt Restaurang- och hotellhögskolan i Grythyttan, Örebro universitet.

Seminariet har kunnat komma till stånd genom generöst stöd av Barbro Osher Pro Suecia Foundation, Folkuniversitetet, Stiftelsen Linds fond, Längmanska kulturfonden samt Patriotiska sällskapet.

Fem nyanser av Brask

Hans Brask och Stockholms blodbad

Per Stobaeus — forskare historiker vid Lunds universitet

Tid: **Tisdagen den 12 november kl 18.30**

Plats: Linköpings Slotts- och domkyrkomuseum

Kostnad: 60 kr.

Arrangör: Linköpings Slotts- och domkyrkomuseum i samverkan med Folkuniversitetet.

Årets utställning på Linköpings Slotts- och domkyrkomuseum.

Här till nödd och tvungen — biskop Brask och hans tid

Museet har öppet tisdag – söndag kl 12.00-16.00

Guidning varje lördag kl 11.00

Kostnad: Entré 50 kr

Arrangör: *Linköpings Slotts- och domkyrkomuseum*

Hyr en teaterföreställning!

Pjäsen är kort, och utgör inget självständigt helaftonsprogram, utan är tänkt att ingå som kulturinslag när man arrangerar föreläsningar, seminarier, konserter, konferenser...

BRASK — avgörande dagar i biskopens liv

Pjäsen utspelas i mitten av juni 1527. Biskop Brask har precis kommit hem från Västerås Riksdag — en av de mest avgörande riksdagarna i Sveriges historia. Kung Gustaf Eriksson (Vasa) har med politisk utpressning och hot genomfört ”ordinantian”, som innebär att från och med nu så är kyrkan i Sverige en ”statskyrka”. Det betyder att kungen/staten kan lägga beslag på kyrkans rikedomar (som Gustaf behövde) och att han kan utnämna biskopar. Han berövar också kyrkan (och därmed påven i Rom) all politisk makt.

Biskopen är bedrövad och vet inte riktigt vad han ska ta sig till. Han har fått förslag från olika medarbetare: dra dig tillbaks och bli pensionär — gör motstånd och kanske bli martyr — gör som kungen säger och anpassa dig. Det är inget lätt val. Han väljer till slut att skjuta upp problemet: han ger sig av på en visitationsresa till Visby (som hörde till Linköpings stift men var danskt), och han kommer inte mer tillbaka hem till Linköping. Han är alltså en förlorare — men under pjäsens gång får han hjälp med att klä på sig hela biskopsskruden och blir därigenom en förlorare med auktoritet och värdighet.

Eric Åkerlund har skrivit pjäsen. Domkyrkoförsamlingen producerar tillsammans med Sarring Kulturproduktion AB. Genom ett fint samarbete med Östgötateatern har vi lyckats få loss en av deras starkaste skådespelare till rollen som Brask: **Willy Boholm**. Regissör: Göran Sarring. Pjäsen har en roll till: en ung pojke (en diakon) som hjälper Brask, den rollen är inte tillsatt än. Domkyrkans textilexpert Thomas Malm hjälper till med den pampiga biskopsdräkten.

Pjäsen är kort och utgör inget självständigt helaftonsprogram, utan är tänkt att ingå som kulturinslag när man arrangerar föreläsningar, seminarier, konserter, konferenser...

Boka föreställningen hos Sarring Kulturproduktion AB: Göran Sarring, 070-555 30 84 eller goran@sarring.se

Mer info: Ulrika Sköld, Linköpings Domkyrkoförsamling: 013-20 50 53 eller ulrika.skold@svenskakyrkanlinkoping.se

Kostnad: 3 000:- + ev. resor. (OBS: om man samarbetar i arrangemanget med lokal riksteaterförening kan man söka arrangörsstöd hos Riksteatern Östergötland.)

Produceras av Linköpings domkyrkoförsamling och Sarring Kulturproduktion i samarbete med Linköpings Slotts- och Domkyrkomuseum, Östgötateatern och Sensus.